

ВИНАГОРОДИ ПРАЦІВНИКАМ ЯК ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Мета статті полягає в проведенні аналізу змісту термінів «виплати» та «винагороди» працівникам, розробці пропозицій щодо застосування термінів у стандартах бухгалтерського обліку і удосконалення класифікації винагород працівникам. Досліджено визначення поняття «employee benefits» у міжнародних стандартах фінансової звітності, автентичність його перекладу та тлумачення термінів «виплати» і «винагороди», рекомендовано у нормативних документах використовувати словосполучення «винагороди працівникам». Запропоновано класифікацію винагород працівникам, розроблену на основі положень Закону України «Про оплату праці», Інструкцій зі статистики заробітної плати, міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку та інших нормативних документів.

Ключові слова: стандарти бухгалтерського обліку, винагороди працівникам, виплати працівникам, тлумачення термінів, класифікація винагород працівникам.

Гейер Элеонора, Штык Юлия

ВОЗНАГРАЖДЕНИЯ РАБОТНИКАМ КАК ОБЪЕКТ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА: ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ И КЛАССИФИКАЦИЯ

Цель статьи заключается в проведении анализа содержания терминов «выплаты» и «вознаграждения» работникам, разработке предложений по применению терминов в стандартах бухгалтерского учета и совершенствовании классификации вознаграждений работникам. Исследовано определение понятия «employee benefits» в международных стандартах финансовой отчетности, подлинность его перевода и толкования терминов «выплаты» и «вознаграждения», рекомендовано в нормативных документах использовать словосочетание «вознаграждения работникам». Предложена

класифікація вознаграждений работникам, разработана на основе положений Закона Украины «Об оплате труда», Инструкции по статистике заработной платы, международных и национальных стандартов бухгалтерского учета и других нормативных документов.

Ключевые слова: стандарты бухгалтерского учета, вознаграждения работникам, выплаты работникам, толкование терминов, классификация вознаграждений работникам.

Geyer Eleonora, Shtyk Yuliia

EMPLOYEE BENEFITS AS OBJECT ACCOUNTING: TERMINOLOGICAL ASPECTS AND CLASSIFICATION

The purpose of the article is to analyze the content of the terms «payments» and «benefits» employees, development of proposals on the use of terms in accounting standards and improve classification employee benefits. Investigated the definition of «employee benefits» of international financial reporting standards, the authenticity of translation and interpretation of the terms «payments» and «benefits» in the regulations recommended to use the phrase «employee benefits». The classification of employee benefits were offered, developed on the basis of the Law of Ukraine "On wages," Guidelines on wage statistics, international and national accounting standards and other regulatory documents.

Keywords: accounting standards, employee benefits, employee payments, interpretation of terms, classification of employee benefits.

Постановка проблеми. Інтеграція України в європейський простір вимагає впровадження принципово нового організаційно-економічного механізму регулювання праці та винагороди за неї, що повинен ґрунтуватися на сучасних прогресивних міжнародних стандартах.

У світовому співтоваристві існує проблема узгодженості термінології щодо винагород працівникам між міжнародними стандартами та національними стандартами країн. Правильна інтерпретація дефініцій та їх узгодження набувають великого значення. Необхідність розробки єдиних термінологічних номінацій у стандартах фінансової обумовлена розвитком міжнародної торгівлі,

транснаціональних корпорацій, глобалізацію фінансових ринків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему теоретично-методологічного забезпечення обліку винагород працівникам вивчали такі вчені, як Голов С., Жиглей І., Сковрунська Т., Тивончук С., Овсюк Н., Пархоменко В., Ткаченко Н., Грачова Р. та інші. Але питання тлумачення дефініцій і узагальнення видів винагород згідно стандартів бухгалтерського обліку залишаються невивченими і потребують проведення додаткових досліджень.

Постановка завдання. Мета статті полягає в проведенні аналізу змісту термінів «виплати» та «винагороди» працівникам, розробці пропозицій щодо застосування термінів у стандартах бухгалтерського обліку і удосконалення класифікації винагород працівникам.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) стали «світовою мовою для фінансової звітності». Станом на 9 грудня 2013 року 101 країна з 122 юрисдикцій, які були опитані Фондом МСФЗ, вимагає у використанні міжнародних стандартів фінансової звітності для вітчизняних компаній, а деякі країни вже давно широко використовують МСФЗ [1].

У міжнародній практиці порядок ведення бухгалтерського обліку винагород працівникам та розкриття інформації про такі винагороди у фінансовій звітності підприємства визначається IAS 19 «Employee benefits» (за офіційним перекладом МСБО 19 «Виплати працівникам») [2].

IAS 19 «Employee benefits» набрав чинності з 1 січня 1999 р. Цей стандарт замінив МСБО 19 «Витрати на пенсійне забезпечення», затверджений у 1993 р. [2].

МСБО 19 не розглядає звітності за програмами пенсійного забезпечення, а стосується лише обліку винагород працівникам. Згодом були внесені зміни до тексту МСБО 19 у зв'язку з прийняттям МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій», МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу», МСФЗ 4 «Страхові контракти». На даний момент Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 поширюється на всі виплати працівникам, крім тих, до яких застосовується МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій» [3, с.482].

Наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2003 року було затверджено Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26

«Виплати працівникам», який майже повністю повторює МСБО 19 [4].

Офіційний переклад IAS 19 «Employee benefits», який знаходиться на сайті Міністерства фінансів України, зазначений як «Виплати працівникам» [2]. Однак, звернувшись до українсько-англійських словників, можна дійти висновку, що дефініція «виплата» має дещо інший переклад (табл.1).

Таблиця 1

Переклад дефініції «виплата»

№	Джерело	Переклад дефініції «виплата»
1.	Українсько-англійський словник Автор: К. Андрусишин, Я. Кре [5]	Виплата – payment, paying out, discharging one’s debt (duty), payment, payday.
2.	Українсько-англійський словник «Словненья» [6]	Виплата – valuation, reserve, valuation, account, tolerance, sinking, redemption, payoff, payment, salvation, redemption, remuneration, pay, earnings, pay-off.
3.	Новий англо-український та українсько-англійський словник [7, с.213]	Виплата - payment; виплачувати – pay, pay off, pay in full.
4.	Українсько-англійський словник: близько 200 000 слів /за ред. проф. Гороть Є.І. [8, с.332]	Виплата - payment, liquidation, settlement, reckoning, payoff, payment, wages, forfeit.
5.	Ukrainian-English online dictionary /Українсько-англійський словник [9]	Виплата - amortisation, disbursement, pay-off, payoff, allowance, payment.
6.	FREELANG Ukrainian-English and English-Ukrainian online dictionary [10]	Виплата - allowance, amortisation, disbursement, pay payment, payoff, redemption.

За результатами перекладу поняття «виплата» видно, що воно перекладається інакше ніж «benefit».

Дослівно «employee» перекладається, як «працівник», «співробітник», а «benefit» - як «вигоди», «пільги», «переваги» [8].

В Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 19 «Employee benefits» винагороди - це всі форми компенсації, що надає суб’єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівникам [2].

Вважаємо за доцільне використовувати до даного тлумачення поняття термін «винагороди працівникам». Обґрунтуємо дану пропозицію за допомогою визначень термінів у тлумачних словниках (табл.2).

Тлумачний словник надає лексико-фразеологічний склад мови з поясненням значення, граматичних та стилістичних особливостей

також такі менш обов'язкові лексикографічні параметри, як вимова, правопис словоформ, етимологія, перша писемна або словникова фіксація, наведення синонімів та антонімів, іншомовних відповідників тощо. Тлумачні словники найповніше реалізують дві основні функції лексикографії: опис і нормалізацію словникового складу мови [11].

Таблиця 2

Тлумачення термінів «виплата» і «винагорода» у тлумачних
СЛОВНИКАХ

№	Джерело	Тлумачення поняття «виплата»	Тлумачення поняття «винагорода»
1	2	3	4
1.	Словник української мови: в 11 томах / гол. ред. кол. І.К. Білодід [12]	Виплата – дія за значенням виплачувати і виплатити. Виплачувати – видавати плату за що-небудь, повертати, сплачувати борг частинами або повністю.	Винагорода – це те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги ; те, що дається або робиться замість чого-небудь втраченого або заподіяного.
2.	Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т.В. Ковальова. [13, с.286]	Виплата – дія за значенням виплачувати і виплатити. Виплачувати – видавати плату за що-небудь, повертати, сплачувати борг частинами або повністю.	Винагорода – це те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги ; те, що дається або робиться замість чого-небудь втраченого або заподіяного.
3.	Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / Упоряд. Загнітко А.П. [14, с.345]	Виплата – дія за значенням виплачувати і виплатити. Виплачувати – видавати плату за що-небудь, повертати, сплачувати борг частинами або повністю.	Винагорода – це те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги ; те, що дається або робиться замість чого-небудь втраченого або заподіяного.
4.	Словарь синонимов [15]	Виплата - выдача грошей за роботу, розрахунок (також щодо боргових зобов'язань, оплати рахунків тощо).	Винагорода – плата, платня, віддяка; нагорода (для відзначення заслуг, чеснот, тощо); премія (перев. грошова).
5.	Словник української мови Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні [16]	Виплата – дія за значенням виплачувати і виплатити. Виплачувати – видавати плату за що-небудь, повертати, сплачувати борг частинами або повністю.	Винагорода – це те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги ; те, що дається або робиться замість чого-небудь втраченого або заподіяного.
6.	Новий тлумачний словник української мови. 42000 слів: У 4-х томах / Уклад. В. Яременко,	Виплата – дія за значенням виплачувати і виплатити. Виплачувати – видавати плату за що-небудь, повертати, сплачувати борг частинами або повністю.	Винагорода – це те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги ; те, що дається або робиться замість чого-небудь втраченого або заподіяного.

1	2	3	4
	О. Сліпушко [17, с.159]		
7.	Оксфордський тлумачний словник [18]	The action or process of paying someone or something or of being paid. Переклад: виплата – це дія або процес виплати кому-небудь.	A thing given in recognition of service, effort, or achievement. Переклад: винагорода – це те, що надане як визнання досягнень, зусиль, праці.

Майже у всіх тлумачних словниках «винагорода – це те, що є платою за працю, нагородою за які-небудь заслуги», а «виплата – це плата за що-небудь». Тому, вважаємо за доцільне, використовувати термін «винагороди працівникам» у назвах стандартів та в їх наповненні.

Пропонуємо здійснити переклад назви Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 19 як «Винагороди працівникам», а Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 також змінити на «Винагороди працівникам».

Жиглей І.В. у своєму дослідженні вживала термін «винагороди працівникам» стосовно МСБО 19: «Облік та відображення в звітності виплат працівникам на міжнародному рівні регулюється МСФЗ (IAS) 19 “Винагороди працівникам”, затвердженим в 1983 р. з відповідними змінами та доповненнями, дія якого поширюється на всі види винагород та фінансових компенсацій, що виплачуються працедавцем своєму співробітнику в обмін на послуги, що надаються» [19].

Враховуючи запропоновані зміни, відмітимо, що МСБО 19 винагороди працівникам включають:

- a) short-term employee benefits — поточні винагороди;
- b) post-employment benefits — винагороди після закінчення трудової діяльності;
- c) other long-term employee benefits — інші довгострокові винагороди;
- d) terminations benefits — вихідна допомога [2].

В П(С)БО 26 винагороди працівникам класифікуються таким чином:

- поточні винагороди працівникам;

- винагороди при звільненні;
- винагороди по закінченні трудової діяльності;
- винагороди інструментами власного капіталу підприємства;
- інші довгострокові винагороди [4].

У ранніх редакціях IAS 19 «Employee benefits» містив ще один пункт: компенсаційні винагороди інструментами власного капіталу. Але, оскільки такі виплати тепер регулюються окремим стандартом – IFRS 2 «Share-based payment», то у чинній редакції IAS 19 згадки про них вилучено. У національному стандарті (П(С)БО 26, аналогічному до IAS 19, такий вид виплат все ще є.

Можна погодитися з пропозицією Грачової Р.: у зв'язку з прийняттям в Україні П(С)БО 34 «Платіж на основі акцій», який є повним прототипом IFRS 2 «Share-based payment», доцільно внести поправки в П(С)БО 26 «Винагороди працівникам» щодо його дії на виплати на основі часток у капіталі [20].

Аналізуючи види винагород, що згадуються як у МСБО 19, так і в П(С)БО 26, можна переконатися, що до цієї категорії маємо також відносити будь-які виплати персоналу, які зазначено у Законі України «Про оплату праці» та в Інструкції зі статистики заробітної плати і [2, 4, 21, 22].

На підставі аналізу нормативно-законодавчих актів України та Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, враховуючи всі зазначені вище пропозиції, пропонуємо наступну класифікацію винагород працівникам (рис.1).

В запропонованій класифікації винагород працівникам рекомендується до поточних винагород включити звичні види заробітної плати із Закону України «Про оплату праці» і Інструкції зі статистики заробітної плати, але ті, які підприємство планує здійснити в найближчі 12 місяців. У IAS 19 «Employee Benefits» у переліку короткострокових винагород додатково зазначені внески на соціальне забезпечення (social security contributions), що сплачується за рахунок заробітку працівників, винагороди, пов'язані з участю працівників у прибутках підприємства та різні винагороди у негрошовій формі (медичне обслуговування, надання житла, автомобілів та безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг). Такий підхід обумовлений тим, що за міжнародною практикою заробітна плата обліковується за методом «нетто», тобто утримання за дебетом

заробітної плати не нараховують, а проводять за дебетом спеціального відведеного витратного рахунка.

Також, до інших довгострокових винагород додані такі види, які б своїм формулюванням відповідали і міжнародним стандартам, і вітчизняним нормативно-правовим актам: заохочувальні та компенсаційні винагороди більше ніж 12 місяців, соціальні виплати більше ніж 12 місяців.

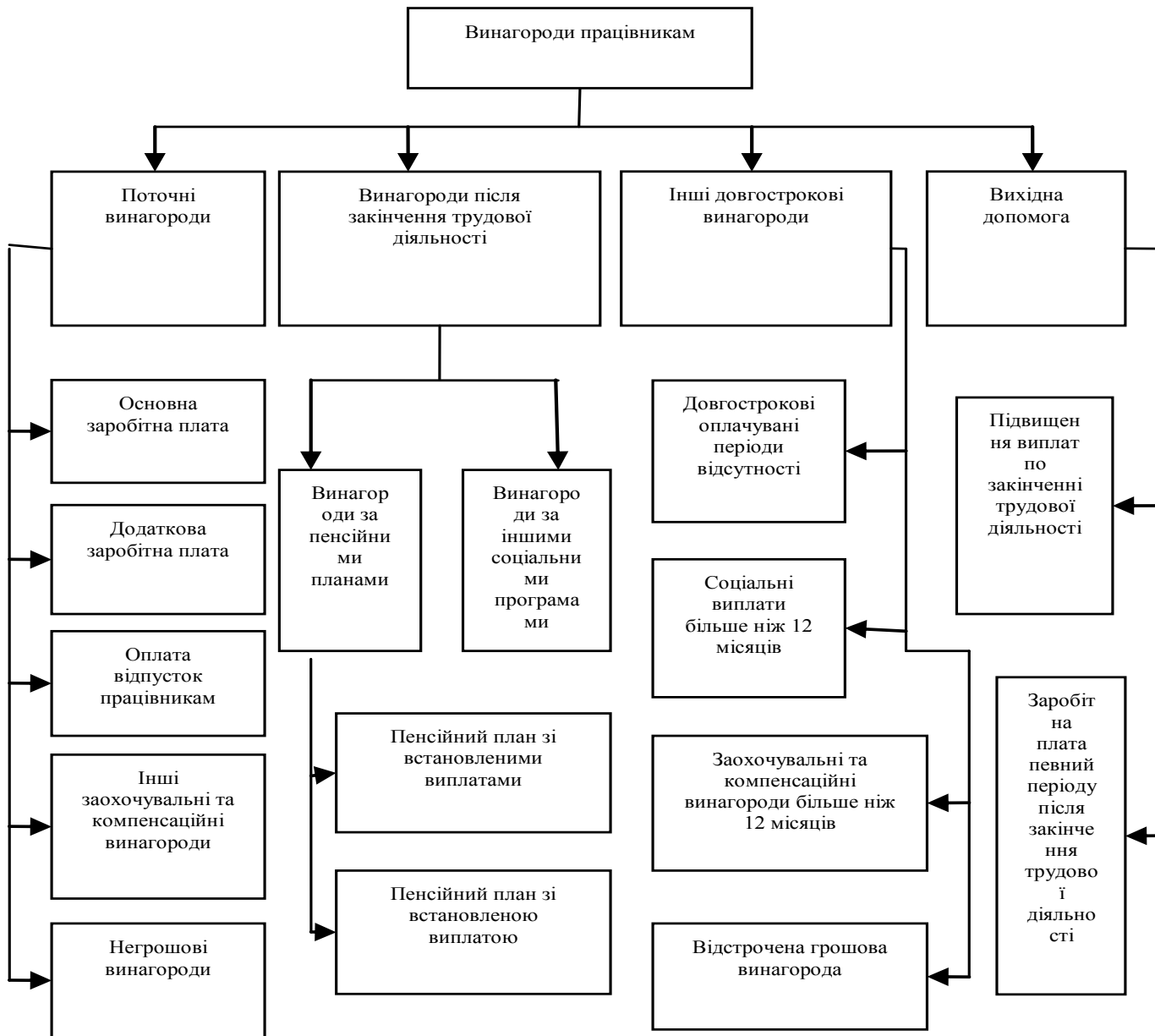

Рис. 1. Класифікація винагород працівникам (запропоновано авторами)

Овсюк Н.В. у своєму дослідженні проводила порівняльний аналіз П(С)БО 26 “Виплати працівникам” та МСБО 19 “Виплати

працівникам”, використовуючи такі критерії, як мета, сфера застосування, кількість підпунктів, склад виплат працівникам. Нею були визначені такі відмінності:

1. МСБО 19 не дає повного розкриття інформації про виплати працівникам у примітках до фінансової звітності.

2. У П(С)БО 26 інформація представлена в більш стислому вигляді.

3. У П(С)БО 26 виділені зобов'язання по виплатам інструментами власного капіталу, які визначаються відповідно до П(С)БО 13 “Фінансові інструменти” [23].

Сковрунська Т.В. і Тивончук С.В. відмічають: «Цілком очевидно, що норми ПСБО 26 розроблені на основі МСБО 19. МСБО 19 на відміну від національного П(С)БО 26 значно ширше розглядає аспекти обліку розрахунків за виплатами працівникам, включаючи, окрім заробітної плати та премій, компенсації за відсутність працівників, виплати пов'язані з участю працівників у прибутку підприємства та негрошові пільги у формі надання житла, автомобілів, безплатних товарів, медичного обслуговування» [24].

Висновки. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» базується на Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 19 «Винагороди працівникам», і майже повністю його повторює. Недоліком П(С)БО 26 «Виплати працівникам» є те, що цей нормативний акт не має практичного застосування, тому що він дає лише трактування використовуваних термінів, наводить перелік видів виплат, які можуть здійснюватись працівнику, та дає рекомендації щодо питань обліку та відображення у звітності даних розрахунків.

На підставі дослідження було надані наступні рекомендації:

1. Посилаючись на визначення поняття «employee benefits», а також тлумачення термінів «виплати» і «винагороди», запропоновано змінити словосполучення «виплати працівникам» на «винагороди працівникам» у національних стандартах бухгалтерського обліку.

2. Внести зміни у зміст П(С)БО 26, а саме, виключити з класифікації винагород працівникам «винагороди інструментами власного капіталу підприємства», посилаючись на текст стандарту П(С)БО 34 «Платіж на основі акцій».

Для чіткого та однозначного розуміння та застосування

3. термінів, розкриття інформації у фінансовій звітності, необхідно розробити відповідні інструктивні та рекомендаційні нормативні акти, які на прикладах і типових ситуаціях дадуть можливість бухгалтеру правильно усвідомити сутність винагород як об'єкта бухгалтерського обліку.

4. Враховуючи запропоновані зміни, а також положення Закону України «Про оплату праці», МСБО 19 «Винагороди працівникам», П(С)БО 26 «Винагороди працівникам», Інструкцію зі статистики заробітної плати, запропоновано класифікацію винагород працівникам, що поєднує існуючі підходи.

Існування в Україні П(С)БО 26 «Винагороди працівникам» має велике значення для втілення нових соціальних програм, зокрема пенсійних планів з визначеною виплатою, системи заохочень для системи матеріального стимулювання працівників, створює об'єктивне підґрунтя для розширення спектра традиційних для вітчизняних підприємств видів виплат працівникам, а тому сприяє залученню інвестицій та розвитку економіки в цілому.

Перспективами подальших досліджень є проведення порівняльного аналізу підходів до формування інформації про винагороди працівникам у стандартах обліку зарубіжних країн. Крім того, особливої уваги потребує узгодження П(С)БО 16 «Витрати» і П(С)БО 26 «Винагороди працівникам».

Література

1. World Economic Forum // Chrematistic [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/alexanderzharkov71/no62-wdm-chrematistic02022014>

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 “Виплати працівникам” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua/document/92431/МСБО_19.pdf

3. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами. Практичний посібник. – К.: Лібра, 2004. – 880 с.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 жовтня 2003 р № 601 зі змінами і доповненнями. / [Електронний

4. ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Андрусишин К. Українсько-англійський словник / К. Андрусишин, Я. Крет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e2u.org.ua/s?w=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0&dicts=8&highlight=on>
6. Словення: українсько-англійський словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovnjenja.com/dictionary/%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0/interface/Ukr>
7. Новий англо-український та українсько-англійський словник. – Х.: Друкарський центр «Єдинорог», 2000. – 576 с.
8. Українсько-англійський словник: близько 200 000 слів /за ред. проф. Гороть Є.І. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 1040 с.
9. Українсько-англійський словник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odb.ru/en/search?text=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0>
10. FREELANG Ukrainian-English and English-Ukrainian online dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.freelang.net/online/ukrainian.php?lg=gb>
11. Тлумачний словник. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA
12. Словник української мови: в 11 томах / Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР / гол. ред. кол. І. К. Білодід / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sum.in.ua.
13. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т. В. Ковальова. — Харків: Фоліо, 2005. — 767 с.
14. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / Упоряд. Загнітко А. П. — Донецьк: Вид. «Бао», 2008. — 704 с.
15. Словарь синонимов Направление: украинское [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lingvo.ua/ru/Translate/uk-ru>
16. Словник української мови Інституту мовознавства ім. О. О.

Потебні (А. А. Бурячок, В. В. Винник, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук, Л. С. Паламарчук, Л. О. Родніна, В. М. Русанівський, Л. Г. Скрипник, Т. К. Черторизька, Л. А. Юрчук та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.inmo.org.ua/sum.html>

17. Новий тлумачний словник української мови. 42000 слів: У 4-х томах / Уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. — Київ: вид. Аконіт, 1998.- 456 с.

18. Oxford Advanced Learner's Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oxforddictionaries.com>

19. Жиглей І.В. Облікове забезпечення заходів, пов'язаних з підвищенням мотивації праці, в світлі П(с)БО 26 “Виплати працівникам” / І.В. Жиглей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1783/1/12.pdf>

20. Грачова Р. Розрахунки з персоналом з оплати праці і не тільки / Р. Грачова // Дебет-Кредит [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtkk.com.ua>

21. Інструкція зі статистики заробітної плати від 13.01.2004 р. №5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>

22. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>

23. Овсяк Н.В. Виплати працівникам за ПСБО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект / Н.В. Овсяк, О.Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/5957>

24. Сковрунська Т.В. Гармонізація національної системи розрахунків з оплати праці за міжнародними стандартами / Т. В. Сковрунська, С. В. Тивончук // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(4\)_37.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(4)_37.pdf)

1. World Economic Forum // Chremayistic [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.slideshare.net/alexanderzharkov71/no62-wdm-chrematistic02022014>

2. Mizhnarodnyy standart bukhhalters'koho obliku 19 “Vyplaty

pratsivnykam” [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: www.minfin.gov.ua/document/92431/MSBO_19.pdf

3. Holov S.F., Kostyuchenko V.M. Bukhhalters'kyy oblik ta finansova zvitnist' za mizhnarodnymy standartamy. Praktychnyy posibnyk. – K.: Libra, 2004. – 880 s.

4. Polozhennya (standart) bukhalters'koho obliku 26 «Vyplaty pratsivnykam», zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 28 zhovtnya 2003 r # 601 zi zminamy i dopovnennyamy. / [Elektronnyy resurs] // Rezhym dostupu : <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Andrusyshyn K., Ukrayins'ko-anhliys'kyy slovnyk / K. Andrusyshyn, Ya. Kret [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://e2u.org.ua/s?w=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0&dicts=8&highlight=on>

6. Slovnennya: ukrayins'ko-anhliys'kyy slovnyk [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://slovnennya.com/dictionary/%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0/interface/Ukr>

7. Novyy anhlo-ukrayins'kyy ta ukrayins'ko-anhliys'kyy slovnyk. – Kh.: Drukars'kyy tsentr «Yedinoroh», 2000. – 576 s.

8. Ukrayins'ko-anhliys'kyy slovnyk: blyz'ko 200 000 sliv /za red. prof. Horot' Ye.I. – Vinnytsya: Nova Knyha, 2009. – 1040 s.

9. Ukrayins'ko-anhliys'kyy slovnyk [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://odb.ru/en/search?text=%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0>

10. FREELANG Ukrainian-English and English-Ukrainian online dictionary [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.freelang.net/online/ukrainian.php?lg=gb>

11. Tlumachnyy slovnyk. Vikipediya [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA

12. Slovnyk ukrayins'koyi movy: v 11 tomakh / Instytut movoznavstva im. O. O. Potebni AN URSSR / hol. red. kol. I. K. Bilodid / [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: sum.in.ua.

13. Velykyy tlumachnyy slovnyk ukrayins'koyi movy / Uporyad. T.

- V. Koval'ova. — Kharkiv: Folio, 2005. — 767 s.
14. Velykyy tлумachnyy slovnyk. Suchasna ukrayins'ka mova vid A do Ya / Uporyad. Zahnitko A. P. — Donets'k: Vyd. «Bao», 2008. — 704 s.
15. Slovar' synonymov Napravlenye: ukraynskoe [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.lingvo.ua/ru/Translate/uk-ru>
16. Slovnyk ukrayins'koyi movy Instytutu movoznavstva im. O. O. Potebni (A. A. Buryachok, V. V. Vynnyk, H. M. Hnatyuk, S. I. Holovashchuk, L. S. Palamarchuk, L. O. Rodnina, V. M. Rusanivs'kyy, L. H. Skrypnyk, T. K. Chertoryz'ka, L. A. Yurchuk ta in. [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.inmo.org.ua/sum.html>
17. Novyy tлумachnyy slovnyk ukrayins'koyi movy. 42000 sliv: U 4-kh tomakh / Uklad. V. Yaremenko, O. Slipushko. — Kyyiv: vyd. Akonit, 1998.- 456 s.
18. Oxford Advanced Learner's Dictionary [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.oxforddictionaries.com>
19. Zhyhley I.V. Oblikove zabezpechennya zakhodiv, pov"yazanykh z pidvyshchennyam motyvatsiyi pratsi, v svitli P(s)BO 26 “Vyplaty pratsivnykam” / I.V. Zhyhley [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1783/1/12.pdf>
20. Hrachova R. Rozrakhunky z personalom z oplaty pratsi i ne til'ky / R. Hrachova // Debet-Kredyt [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.dtk.com.ua>
21. Instruksiya zi statystyky zarobitnoyi platy vid 13.01.2004 r. #5 [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>
22. Pro oplaty pratsi: Zakon Ukrayiny vid 24.03.1995 r. #108/95-VR [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.zakon4.rada.gov.ua>
23. Ovsyuk N.V., Vyplaty pratsivnykam za PSBO 26 ta MSFZ (IAS) 19: porivnyal'nyy aspekt / N.V. Ovsyuk, O.Yu. Radchenko // Problemy teorii ta metodolohiyi bukhholders'koho obliku, kontrolyu i analizu [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <http://eztuir.ztu.edu.ua/5957>
24. Skovruns'ka T.V. Harmonizatsiya natsional'noyi systemy rozrakhunkiv z oplaty pratsi za mizhnarodnymi standartamy / T. V. Skovruns'ka, S. V. Tyvonchuk // Ekonomichni nauky. Ceriya: Oblik i

finansy [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu:
[http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(4\)_37.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(4)_37.pdf)

Рецензент: Балджи М.Д., д.е.н., завідувач кафедри економіки та управління національним господарством ОНЕУ

21.04.2015

УДК 336.713:336

Головко Наталія

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

У даній статті досліджено та узагальнено головні підходи до тлумачення поняття "фінансова стійкість комерційного банку", обґрунтовано теоретичні засади фінансової стійкості банків, наведено характеристику основних її складових. Розкрито сутність та економічний зміст фінансової стійкості комерційного банку, головних показників, що визначають фінансову стійкість банку. Розкрито механізм управління фінансовою стійкістю вітчизняних комерційних банків. Визначено та систематизовано взаємозв'язок ознак, що характеризують результат управління фінансовою стійкістю комерційного банку. Крім того, розглянуто та проаналізовано головні методи та визначено особливості в керуванні фінансовою стійкістю комерційних банків України.

Ключові слова: надійність, стійкість, фінансова стійкість комерційного банку, методика оцінки, управління фінансовою стійкістю комерційного банку, методи управління фінансовою стійкістю комерційного банку.

Головко Наталья

ОСОБЕННОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТЬЮ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ

В данной статье исследованы и обобщены главные подходы к толкованию понятия "финансовая устойчивость коммерческого банка", обоснованы теоретические основы финансовой устойчивости